

Ensam är inte stark

- överenskommelse om samarbete för
stärkt kapacitet och skolutveckling i
Västmanland

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås
region@regionvastmanland.se
www.regionvastmanland.se

Detta dokument är framtaget i samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnkattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.

Följande överenskommelse har träffats mellan kommun kommunerna i Västmanlands län;

Arboga kommun

Fagersta kommun

Hallstahammars kommun

Kungsörs kommun

Köpings kommun

Norbergs kommun

Sala kommun

Skinnskattebergs kommun

Surahammars kommun

Västerås stad, samt

Region Västmanland, och

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Överenskommelsen syftar till att lägga grunden för ett långsiktigt och strukturerat samarbete kring skolutveckling och kapacitetsbyggande i länets kommuner.

Giltighet: från den 1 januari 2026 till den 31 december 2027.

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås
region@regionvastmanland.se
www.regionvastmanland.se

Detta dokument är framtaget i samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.

2. Bakgrund

Små kommuner har särskilda strukturella förutsättningar som påverkar deras möjlighet att långsiktigt och strategiskt bedriva skola och skolutveckling. Begränsade resurser, små förvaltningar, demografiska utmaningar och ibland även geografiska avstånd skapar en sårbarhet i arbetet med att säkerställa likvärdig utbildning av hög kvalitet.

De utmaningar som mindre kommuner står inför – såsom brist på specialistkompetenser, analyskapacitet och sårbarhet i organisation och styrning – kräver långsiktiga och gemensamma lösningar. Inom ramen för initiativet *Ensam är inte stark*, som tagits fram av SKR tillsammans med ett antal kommuner, har behovet av strategisk samverkan och kapacitetsbyggande lyfts fram som en avgörande faktor för att möta dessa utmaningar.

Kommunerna i Västmanland har identifierat liknande behov och vill pröva gemensamma vägar framåt. Mot denna bakgrund ingår kommunerna, Region Västmanland och SKR denna överenskommelse – som syftar till att lägga grunden för ett samordnat, långsiktigt och hållbart samarbete inom skolväsendet i länet.

3. Mål

Målet med överenskommelsen är skapa förutsättningar för ett långsiktigt och strukturerat samarbete mellan kommunerna i Västmanland, Region Västmanland och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för att stärka kapaciteten att leda, styra och utveckla skolväsendet i länets kommuner.

Vid överenskommelsens slut ska gemensamma utvecklingsområden ha prövats och dokumenterats, med tydliga lärdomar som bidrar till etableringen av långsiktiga samverkansstrukturer.

Samarbetet ska ha resulterat i konkreta modeller för delning av resurser och kompetens inom prioriterade områden, som kan implementeras och vidareutvecklas av kommunerna.

Det långsiktiga målet är att bidra till en mer likvärdig och kvalitativ utbildning för barn och elever i hela Västmanland, oavsett kommunstorlek och lokala förutsättningar.

4. Samarbetets inriktning

Samarbetet ska utgå från kommunernas behov och bidra till att stärka kvaliteten i undervisningen och likvärdigheten i utbildningen. Kapacitetsbyggandet ska vara en del av kommunernas ordinarie styrning, ledning och kvalitetsarbete, inte ett separat projekt.

Varje kommun avgör själv vilka fokus- och samarbetsområden de vill delta i. Utgångspunkten är att allt arbete inom *Ensam är inte stark* ska utgå från faktiska behov samt utmaningar som bättre löses genom samarbete och samverkan.

Samarbetet ska ha en tydlig inriktning mot gemensamma lösningar och delning av resurser, kompetens och funktioner. Det ska finnas utrymme att inleda arbetet utifrån respektive kommuns förutsättningar och gradvis utveckla mer sammanhållna arbetssätt, där det anses ändamålsenligt.

Samarbetet ska vara inkluderande. Det ska vara öppet för relevanta aktörer såsom lärosäten, fristående förskolor och skolor, regionala utvecklingsmiljöer samt andra nationella aktörer. Även större kommuner har en viktig roll i att bidra med kompetens, struktur och erfarenheter som stärker den samlade kapaciteten i länet.

Samarbetet ska följas upp, dokumenteras och erfarenheter delas – både inom länet och i vidare sammanhang där de kan komma fler till nytta.

5. Åtaganden

Deltagande kommuner åtar sig att:

- Förankra och integrera valda samarbeten i den egna styrkedjan – från politisk nivå till förvaltningsledning och enhetsnivå – för att skapa långsiktighet och legitimitet.
- Delta aktivt i gemensam planering, genomförande och uppföljning av arbetet.
- Avsätta nödvändiga resurser – såsom tid, mandat, kompetensstöd och andra förutsättningar – så att nyckelpersoner ska kunna delta aktivt i samverkansinsatser.

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås
region@regionvastmanland.se
www.regionvastmanland.se

Detta dokument är framtaget i samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.

- Bidra till ett gemensamt lärande genom att dela med sig av erfarenheter, arbetssätt och data i länets gemensamma forum.

Region Västmanland ötar sig att:

- Stödja samverkansarbetet utifrån sitt uppdrag inom regional utveckling, med särskilt fokus på utbildning, kompetensförsörjning och samordning mellan aktörer i länet i syfte att stärka de samlade förutsättningarna för att bedriva skola och skolutveckling i länet som helhet.
- Ha samordningsansvar för gemensam planering och uppföljning inom ramen för överenskommelsen, i nära samverkan med kommunerna och med stöd från SKR. Vid behov bidra med analyskapacitet och regional kompetens som kan stärka kommunernas gemensamma utvecklingsarbete.
- Delta i gemensamma mötesplatser och bidra till ett systematiskt och länsövergripande lärande.

SKR ötar sig att:

- Stödja processen genom att bidra med struktur, vägledning och erfarenhetsutbyte från andra kommuner och regioner/län.
- Medverka i uppföljning och dokumentation, samt synliggöra framgångsfaktorer och lärdomar från samarbetet.
- Tillhandahålla expertstöd vid behov, i den mån resurser och kompetens finns tillgängliga.
- Identifiera hinder för samverkan och föra dialog med staten kring förutsättningar och regelverk som påverkar små kommuners möjligheter att bedriva skola och skolutveckling.
- Skapa gemensamma mötesplatser för dialog och kunskapsdelning inom ramen för *Ensam är inte stark*.

6. Process och tidsram

Arbetet sträcker sig till utgången av år 2027. Överenskommelsen ska fungera som en ram för både samordning och konkret samverkan i prioriterade utvecklingsområden.

Under perioden ska samarbetet organiseras och genomföras enligt följande övergripande steg:

- **Gemensam uppstart:** SKR ansvarar för att träff hålls under senhösten 2025 för att tydliggöra inriktning, roller och arbetsformer. Målgrupp är skolchefer, regional samordningsfunktion samt SKR.
- **Planering och prioritering:** En gemensam plan tas sedan fram av berörda parter – med processtöd från SKR. Planen definierar vilka utvecklingsområden som ska fokuseras under perioden, hur ansvar fördelas och hur uppföljning sker.
- **Genomförande och lärande:** Kommunerna arbetar med att utveckla konkret samverkan inom valda områden, med återkommande forum för uppföljning, erfarenhetsutbyte och justering.
- **Utvärdering och fortsatt inriktning:** Innan utgången av 2026 gör SKR, skolcheferna och regional samordningsfunktion en gemensam genomlysning av hur samarbetet fungerat och vad som behöver utvecklas vidare. Resultatet ligger till grund för beslut om fortsatt samverkan.

Syftet är att det som byggs upp under perioden, i form av arbetssätt, strukturer och relationer, ska lägga grunden för ett uthålligt och långsiktigt samarbete som fortsätter även efter att överenskommelsen formellt avslutats.

7. Underskrifter

(Plats för underskrifter från representanter för varje kommun, regionen och SKR)

Exempel:

Ordförande med ansvar för utbildningsfrågor, [kommunnamn] (kan vara olika för olika kommuner)

Namn:

Underskrift:

Datum:

Förvaltningschef/skolchef, [kommunnamn]

Namn:

Underskrift:

Datum:

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås
region@regionvastmanland.se
www.regionvastmanland.se

Detta dokument är framtaget i samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.

Region Västmanland

Namn:

Titel:

Underskrift:

Datum:

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Namn:

Titel:

Underskrift:

Datum:

Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås
region@regionvastmanland.se
www.regionvastmanland.se

Detta dokument är framtaget i samarbete mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Region Västmanland, Arboga kommun, Fagersta kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun, Norbergs kommun, Sala kommun, Skinnskattebergs kommun, Surahammars kommun och Västerås stad.